

Предмет: примена Уредбе о условима, начину и поступку ослобођења од царинских и других дажбина на увоз опреме

Актом број: 148-I-030-01-369/2/2019 од 21.08.2019. године Управа царина обавестила је све организационе јединице ове управе о поступању при спровођењу одредаба Уредбе о условима, начину и поступку ослобођења од царинских и других дажбина на увоз опреме ("Сл. гласник РС", бр.34/19-у даљем тексту: Уредба), а након ширег тумачења наведеног прописа од стране надлежног министарства-Министарства привреде и заузимања става по предметном основу, које је изнето у акту тог министарства број: број: 110-00-00110/2019-12 од 12.08.2019. године, са циљем правилне примене Уредбе.

Међутим, како су се након доношења предметног објашњења појавиле извесне дилеме при спровођењу одговарајућих царинских поступака у складу са Уредбом, организован је и одржан заједнички састанак представника Министарства привреде, Агенције за привредне регистре, Привредне коморе Србије и Управе царина, на којем се и расправљало о насталим дилемама у поступку примене Уредбе.

С тим у вези, а са циљем превазилажења ситуација које доводе до било каквих дилема при спровођењу одговарајућих царинских поступака у складу са Уредбом, надлежно министарство-Министарство привреде доставило је Управи царина акт број: 110-00-00110/2019-12 од 09.01.2020. године, у којем је, са аспекта ширег тумачења Уредбе, дато мишљење у односу на предметну материју.

Уважавајући у основи дато мишљење надлежног министарства, а са циљем поступања царинског органа у складу са Уредбом, овим путем обавештавамо вас о следећем:

1. У погледу једнакости између домаћих и страних улагача у поступку примене Уредбе, у наведеном акту Министарства привреде истакнуто је да **домаћи и страни улагачи и у материјалном и у процедуралном смислу имају потпуно једнак положај**, не само у вези са поступком остваривања царинске повластице и правом на ту повластицу приликом увоза опреме, већ и у вези са било којим аспектом улагања као приступа којег је и каквог дефинисао Закон о улагањима („Службени гласник РС“, бр. 89/15 и 95/18).
2. Надлежно министарство указало је да **не постоји ограничење у погледу правне форме привредног друштва које захтева царинску повластицу**, а у смислу одредаба Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“, бр. 36/11, 99/11, 83/14 - др. закон; 5/15, 44/18 и 95/18) којима су дефинисани облици правних форми. Такође, наглашено је да **привредно друштво регистровано у Републици Србији јесте корисник, без обзира на то да ли се ради о малом, средњем или великом привредном субјекту, при чему су од права да захтевају царинску повластицу искључена друга правна лица, предузетници, односно физичка лица.**
3. У односу на питање да ли се из позајмице оснивача може финансирати увоз опреме, Министарство привреде је обавестило Управу царина да предметно питање није релевантно из разлога што **ни наведени, нити било који други извор средстава, а који је у складу са законом, није од значаја за право на остваривање царинске повластице.**

4. У предметном акту Министарства привреде истакнуто је да је **неопходно да се ради о новој опреми, а када се врши упис вредности опреме у валути, курс који се примењује за обрачун вредности опреме јесте средњи курс Народне банке Србије на дан стављања опреме у слободан промет.**

Уколико се региструје повећање уписаног неновчаног улога, онда се регистрација врши у динарима, при чему ни Извод из АПР, ни Решење из АПР, **не садрже податак о вредности опреме у валути (наведени податак о вредности опреме у валути биће саставни део Одлуке о повећању капитала).**

Када се у АПР врши само регистрација забележбе Одлуке друштва о набавци/куповини опреме, онда **Забележка садржи износ у валути и у динарима, у ком случају и Извод из АПР садржи податак о улагању у валути.**

5. У погледу обрачуна царинских дажбина и ПДВ, а у вези са трошковима превоза (због одређених различитости приликом исказивања паритета на фактури), **став Министарства привреде је да се приликом обрачунавања царинских дажбина и ПДВ у саму цену робе урачунавају трошкови превоза које је купац платио до границе Републике Србије, а начин евидентирања трошкова превоза наведен је под тачком 8. под 1) и 2) овог акта.**
6. Став Министарства привреде је да **“увоз транспортних средстава не представља оправдани трошак, осим оних средстава која служе за обављање делатности“.**

У смислу наведеног произилази да када царински орган при спровођењу одговарајућег царинског поступка утврди да је реч о увозу транспортног средства у функцији обављања делатности, онда, уколико су сви услови испуњени, нема сметњи да се оствари царинска повластица у складу са Уредбом.

7. У случају када се привредно друштво обрати са захтевом за остваривање царинске повластице у складу са Уредбом, потребно је **првенствено утврдити да ли је таква помоћ дозвољена Уредбом.**

Наиме, у складу са чл. 4. ст. 2. Уредбе право на царинску повластицу се не може остварити за набавку опреме у секторима саобраћаја, развоја софтвера осим ако нису у функцији унапређења производа, производног процеса или пружања услуга сервисних центара, угоститељства, игара на срећу, трговине, производње синтетичких влакана, угља и челика, рударства, дувана и дуванских прерађевина, оружја и муниције, бродоградње поморских трговачких пловила на сопствени погон преко 100 бруто регистрованих тона, аеродрома, комуналних делатности, сектора енергетике, широкопојасне мреже, рибарства и аквакултуре.

8. У односу на поступак и пратећу документацију у смислу примене чл. 8. Уредбе, у предметном акту надлежног министарства је истакнуто да улагач може да оствари право на ослобођење на основу **Одлуке о повећању капитала (према ставу надлежног министарства – Министарства привреде, ова одлука се односи на повећање основног неновчаног капитала)** или **Уговора о неновчаном улагању, односно Уговора о додели средстава подстицаја**.

Наиме, полазећи не само од чл. 8. Уредбе, већ и чл. 2. став 1. тачка 3), члан 6. став 1. и одредбе чл. 7. и 9. Уредбе, а у погледу две врсте улагања на основу којих се може захтевати

царинска повластица (1. улагање по основу повећања неновчаног капитала и 2. улагање од стране самог привредног друштва по основу Уговора о неновчаном улагању и Уговора о додели средстава подстицаја), истакнуто је следеће:

- 1) **улагање по основу повећања неновчаног капитала** се у пракси спроводи уз примену одредби Закона о привредним друштвима и Закона о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре којим је прописано да се основни (регистровани) капитал привредног друштва може повећати уносом неновчаног улога који може бити у стварима и правима.

Ради информисаности царинарница, а како је наведено у предметном акту надлежног министарства, за регистрацију повећања уписаног неновчаног улога оснивача (без обзира да ли је страно/домаће правно или физичко лице) привредно друштво Регистру привредних субјеката подноси регистрациону пријаву за регистрацију уписаног неновчаног улога, Одлуку о повећању основног неновчаног капитала, која садржи рок у коме ће члан извршити унос уписаног улога, затим податке о вредности улога који мора бити исказан у динарима (могуће је у одлуци навести и противвредност у другој валути, али ће се у Регистру уписати повећање у динарима), опис неновчаног улога (нпр. назив опреме, назив произвођача, вредност опреме), при чему се трошкови превоза наводе у пријави за упис забележбе, и у прилогу се доставља допис директора у којем се наводи разлог за упис забележбе, уз доказ о уплати накнаде за регистрацију повећања капитала у износу од 2.800,00 динара, као и пријава (додатак 29 за упис забележбе трошкова превоза опреме која се увози), уз доказ о уплати накнаде у износу од 1.400,00 динара. Решењем регистратора којим се усваја пријава се истовремено региструје повећање уписаног неновчаног улога (видљиво је у картици Основни капитал и Чланови друштва), а истовремено се Одлука о повећању капитала региструје и објављује на интернет страни АПР (видљиво је у картици Објављени документи), где сва заинтересована лица могу извршити непосредан увид и утврдити да је извршена регистрација повећања капитала, као и Регистрација и објава одлуке о повећању, а у картици Забележбе ће се регистровати забележба о висини трошкова превоза.

- 2) **Улагање од стране самог привредног друштва по основу Уговора о неновчаном улагању и Уговора о додели средстава подстицаја** се састоји од куповине опреме од стране самог привредног друштва регистрованог у Републици Србији. Како се приликом куповине ове опреме у иностранству најчешће не сачињавају посебни купопродајни уговори, већ привредно друштво врши плаћање опреме на основу достављених фактура, а како Уговор о неновчаном улагању и Уговор о додели средстава подстицаја не садрже конкретне податке о опреми која се набавља, нити њену вредност, потребно је у Регистар привредних субјеката уписати **Забележбу Одлуке друштва о набавци/куповини опреме, а која би садржала све конкретне податке о опреми која се набавља и потребним трошковима њеног превоза, а из које би се несумњиво утврдило да је донета од стране надлежног органа одређеног оснивачким актом.** У Регистру привредних субјеката би се подносила пријава за упис забележбе, Одлука о куповини опреме, доказ о уплати накнаде за регистрацију у износу од 2.800,00 динара, **а податак о уписаној забележби би се видео у картици Забележбе.**

Међутим, подсећања ради, у чл. 8. Уредбе, између осталог, прописано је и следеће:

Привредно друштво које захтева царинску повластицу, ради увођења у евиденцију у зависности од основа, доставља централи Управе царина у року од 30 дана следеће:

1) ради остваривања права на ослобођење на основу одлуке о повећању капитала, доставља Управи царина одлуку о повећању капитала и извод из Регистра привредних субјеката у року од 30 дана од дана регистрације повећања основног капитала;

2) ради остваривања права на ослобођење, на основу забележбе Уговора о неновчаном улагању у привредно друштво или забележбе улагања на основу Уговора о додели средстава подстицаја, након уписа забележбе улагања у Регистар привредних субјеката, Агенција за привредне регистре доставља податке о уписаним забележбама улагања Управи царина посредством информационог система.

До успостављања електронске комуникације из чл. 8. ст.1. Уредбе податке о уписаним забележбама улагања Управи царина доставља привредно друштво које захтева царинску повластицу.

9. У поступку подношења захтева за остваривање царинске повластице, неопходно је да привредно друштво које захтева царинску повластицу по предметном основу, царинском органу (надлежној царинарници) подноси, ако се ради:

а) о Одлуци о повећању основног капитала, односно основу из члана 8. тачка 1) :

- **акте из члана 9. став 1. тач. 1), 2), 4), 5) и 6) Уредбе;**
- **ако је у питању подносилац захтева који је истовремено корисник подстицаја, а хоће и да изврши повећање основног капитала уписом неновчаног улога, онда, уместо акта (изјаве) из тачке члана 9. став 1. тачка 4) Уредбе, подноси акт/уговор из чл. 9. ст. 1. т. 3), тј. Уговор о подстицајима.**

б) о Уговору о неновчаном улагању, односно Уговору о додели средстава подстицаја, односно основу из члана 8. тачка 2) овог акта:

- **акте из члана 9. став 1. тачка 2), 5) и 6) Уредбе, а у зависности од тога по ком уговорном основу тражи олакшицу, подноси и акт/уговор из члана 9. став 1. тачке 3) ако је у питању Уговор о подстицајима или изјаву из члана 9. став 1. тачке 4) ако врши улагање путем Уговора о неновчаном улагању.**

Како је одредбом члана 9. став 2. Уредбе прописано да се уз доказе из става 1. тач. 1) - 6) овог члана прилаже извод о регистрованим подацима о привредном друштву уписаном у Регистар привредних субјеката о висини уписаног неновчаног улога улагања у капиталу привредног друштва или извод о регистрацији забележбе улагања, које царински орган прибавља по службеној дужности, у том смислу, а уважавајући мишљење надлежног министарства по том основу, царински орган који спроводи царински поступак стављања опреме у слободан промет, ради комплетирања списка предмета, може увидом у регистар АПР да изврши проверу података у смислу наведене одредбе, исте излиста у одговарајућој опцији регистра и одложи у списе предмета, уз доказе које је привредно друштво поднело у складу са чланом 9. став 1. Уредбе, уз напомену да је привредно друштво ту врсту података претходно доставило Централни Управе царина (како је у тачки 8. овог акта и назначено) приликом подношења захтева за доделу евиденционог броја у складу са Уредбом, те да се исти налазе и у списима предмета у Управи царина.

10. Имајући у виду извесне недоумице које су се појавиле пред царинским органима, а у вези са применом одредби члана 9. став 1. тачка 1) Уредбе односно посебно у односу на **процену вредности неновчаног улога**, указујемо и на следеће:

Одредбама члана 9. Уредбе прописано да **царинском органу који спроводи царински поступак стављања опреме у слободан промет** привредно друштво које захтева царинску повластицу ради остваривања права на ослобођење, поред осталог, **подноси и Одлуку о повећању капитала и процену вредности неновчаног улога, односно привредно друштво које захтева царински повластицу, процену вредности неновчаног улога подноси царинском органу који је надлежан за спровођење царинског поступка над предметном опремом, а у смислу доношења решења којим привредно друштво-корисника повластице ослобађа од плаћања износа царине.**

У том смислу, а ради правилног тумачења регулативе у вези са предметном материјом, надлежно Министарство привреде је у свом акту број: 110-00-00110/2019-12 од 24.01.2020. године дало је ближе тумачење прописа по оовм основу, сходно чему вас о истом овим путем и информишемо.

„ Ради ширег сагледавања предметног питања, а у циљу извођења закључка од значаја за уједначено поступање када је у питању процена неновчаног улога, неопходно је поћи од одредаба члана 50. Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“ број 36/11, 99/11, 83/14- др. закон, 5/15, 44/18, 95/18 и 91/19 - у даљем тексту:Закон).

По том члану, вредност неновчаног улога утврђује члан друштва (у случају једночланог друштва), сви чланови друштва споразумно (у случају постојања два или више чланова), путем процене у складу са чл. 51. до 58. Закона. Вредност неновчаног улога, када су у питању јавна акционарска друштва, врши се искључиво путем процене у складу са чл. 51. до 58. Закона.

То значи да привредно друштво (д.о.о., о.д., к.д, а.д.) бира да ли ће вредност самостално утврдити, осим у случају јавних акционарских друштава која су дужна да ангажују лиценцираног проценитеља.

Процена вредности неновчаног улога овлашћеног проценитеља региструје се и објављује на интернет страни Регистра (АПР). Ако друштво (д.о.о., о.д., к.д, а.д.) не ангажује овлашћеног проценитеља, опис неновчаног улога и вредност тог улога (у случају увоза опреме полази се од фактурисане вредности) такође је доступна на интернет страни Регистра (АПР) и може се сазнати увидом у садржину објављеног оснивачког акта или одлуке о повећању капитала.

Према члану 51. став 1. Закона, вредност неновчаног улога у друштво, када је утврђује овлашћени проценитељ, процењује овлашћени судски вештак, ревизор или друго стручно лице које је од стране надлежног државног органа Републике Србије, овлашћено да врши процену вредности одређених ствари или права. Процену, дакле, у смислу наведене одредбе Закона, могу да врше физичка лица (овлашћени судски вештак, ревизор или друго стручно лице) и правна лица (привредна друштва која испуњавају услове прописане Законом да могу да врше процене вредности ствари или права). Када се ради о појму „другог стручног лица“ које је од стране надлежног државног органа Републике Србије овлашћено да врши процене вредности ствари или права, напомињемо да је ово предвиђено због могућности промене прописа (на основу ког се даје овлашћење за вршење процене) тако да не мора да се са променом прописа мења и овај Закон (примера ради, по доношењу Закона о проценитељима вредности непокретности („Службени

гласник РС, бр. 108/16 и 113/17-др.закон) уведени су лиценцирани проценитељи као лица овлашћена за вршење процене вредности непокретности).“

11. Постојање Уговора о додели средстава подстицаја од значаја је за поштовање правила о кумулацији државне помоћи, у смислу правила о регионалној државној помоћи, такође постојање уговора о неновчаном улагању и/или Одлуке друштва о набавци/куповини опреме од значаја је за примену правила *de minimis* државне помоћи.

То значи да је корисник финансијских средстава подстицаја у **обавези да царинском органу**, као што је речено у тачки 9. овог дописа, **достави изјаву из члана 9. став 1. тачка б) уколико се ради о истим оправданим трошковима**, па ће Комисији за контролу државне помоћи, а имајући у виду да царински орган копију решења о ослобађању од плаћања увозних дажбина на увоз нове опреме доставља и тој комисији, бити доступни сви подаци на основу којих ће моћи да провери укупан износ додељене државне помоћи.

У вези са *de minimis* државном помоћи (ослобађање до износа од 23 милиона динара који се узима за последње три узастопне године), исту остварује привредно друштво које није корисник финансијских средстава подстицаја, дакле које своје право на царинску повластицу не остварује подношењем захтева који се не доказује забележбом улагања на основу уговора о подстицајима, већ или на основу уговора о неновчаном улагању и/или Одлуке друштва о набавци/куповини опреме или Одлуке о повећању основног капитала.

Полазећи од чињенице да је Уредба донета пре ступања на снагу Правилника о облику, садржини, начину подношења и попуњавања декларација и других образаца у царинском поступку ("Сл. гласник РС", бр. 42/19...6/21- у даљем тексту: Правилник), ову прилику користимо да подсетимо царинарнице да су, у Правилнику, у Прилогу 8- Кодекс шифара за попуњавање исправа у царинском поступку, у делу VIII.- Врста посла, уведене нове шифре у **рубрици 24** и то :

- 91 Улог страног лица 1
- 92 Улог домаћег лица 2

Такође, овим путем напомињемо да је у складу са чл. 8. ст.3. Уредбе Управа царина у обавези да уведе и додели евиденциони број привредном друштву које захтева царинску повластицу на основу података које је то привредно друштво доставило овој управи у складу са чл. 8. ст. 1. Уредбе.

У складу са горе наведеним, овим путем истичемо да све царинске испоставе, односно царинарнице, које спроводе поступак стављања у словодан промет опреме уз коришћење царинске повластице у складу са Уредбом, посебно обратe пажњу на поступање, на које је у овом акту указано већим делом у складу са мишљењем Министарства привреде, како би се на тај начин обезбедила правилна примена прописа којима је ближе уређено улагање.

Овај акт Управе царина је постављен и на интернет страници Управе царина.

Такође, овим актом ставља се ван снаге акт Управе царина број 148-I-030-01-369/2/2019 од 21.08.2019. године .

(Акт Управе царина број 148-I-030-01-17/4/2020 од 22.03.2021. године)